

RESTAURATORI ROMÂNI: ARHITECTUL ȘTEFAN BALȘ (1902 – 1994)

FIȘĂ MONUMENT RESTAURAT

Denumire: Biserica „Adormirea Maicii Domnului“-Crețulescu

Localizare: Calea Victoriei nr. 47, sector 1, București

Cod LMI: B-II-m-A-19855

Scurt istoric: Biserica Crețulescu din București, ridicată în anul 1722 de lordache Crețulescu, ginerele lui Constantin Brâncoveanu, își pierduse turlele la începutul secolului al XIX-lea.

Biserica fusese restaurată în anul 1860, în factură hibridă neogotic-neoclastic, de arhitectul Ludovic Luigi Lipitzer.

La începutul anilor '30 ai secolului XX avea pridvorul înzidit, fațadele tencuite, cu decor neoclastic, turlele originale dispărute, turla peste pronaos din paiantă. Avea degradări majore ale elementelor decorative.

Restaurare: În perioada 1933-1939 este restaurată de arhitectul Ștefan Balș, pentru a fi integrată în contextul nou creat al extinderii Palatului Regal și al amenajării Pieței Palatului. Restaurarea urmărește restabilirea unei continuități formale.

Este eliberat pridvorul înzidit, care avea coloanele și arcadele intacte, înglobate în zidăria de umplutură, sunt înlăturate tencuielile și este realizat un parament din cărămidă aparentă, care reface vechea modenatură a fațadei înlăturată în anul 1860. Soluția, mult disputată, a renunțării la tencuială a fost luată în cadrul Comisiunii Monumentelor Istorice și a fost aprobată la fața locului de către Nicolae Iorga, Alexandru Lapedatu și Gh. Balș.

Este coborât cu aproape un metru nivelul exterior de călcare, eliberându-se, astfel, soclul care fusese îngropat. Brâul median de stuc și soclul de cărămidă sunt refăcute din piatră.

Sunt introduse traforuri, realizate prin analogie cu alte monumente din aceeași epocă, în golurile astupate, aflate deasupra înaltelor ferestre neogotice realizate în secolul al XIX-lea.

Sunt reconstituite turlele, prin analogie cu ale unor biserici contemporane cu biserica Crețulescu, amplasarea și gabaritul lor fiind stabilite după golurile aflate în pod. Această reconstituire a fost ajutată mai ales de analogia cu biserica din Brădeștii de Jos, județ Olt, aproape identică în plan și elevație.

Documentar foto:

- 1 Biserica Crețulescu înainte de restaurare, foto W. Weiss, 1932, fototeca I.N.P.
- 2 Biserica Crețulescu restaurată, desen, arh. Ștefan Balș, arhiva I.N.P. – fond C.M.I.

Bibliografie :

- Balș, Ștefan, *Restaurarea bisericii Crețulescu*, B.M.I. nr. 3, 1972
- Curinschi Vorona, Gheorghe, *Ahitectură, Urbanism, Restaurare*, Ed. Tehnică, 1996
- Arhiva I.N.P. – fond C.M.I.
- Autor fișă:** Anca Filip





